

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра економіки та соціальних дисциплін

ПОГОДЖЕНО:
Начальник кафедри,
доктор економічних наук, професор
Гончаренко О.Г.
«___»_____202_ р.

СИЛАБУС
навчального курсу «Економіка України в сучасних умовах»
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальність 051 «Економіка»
форма навчання: денна

РОЗРОБНИК:
доцент кафедри,
кандидат історичних наук
Любич О.А. _____

ЗАТВЕРДЖЕНО:
на засіданні кафедри економіки та
соціальних дисциплін
Протокол № __ від «__»_____20__ р.

Кредити та кількість годин: 3 кредити ECTS; години: 20 лекційних, 24 семінарських та 46 самостійна робота.

Чернігів – 202_

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра економіки та соціальних дисциплін

СИЛАБУС

**навчального курсу «Економіка України в сучасних умовах»
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальність 051 «Економіка»
форма навчання: денна**

Кредити та кількість годин: 3 кредити ECTS; години: 20 лекційних, 24 семінарських та 46 самостійна робота.

Чернігів – 202_

Анотація курсу

В епоху глобалізації, коли світ став демонструє надзвичайно високий рівень взаємозалежності та взаємообумовленості, надзвичайно динамічно йде процес розвитку продуктивних сил, науково-технічного прогресу, нарощення та розгортання інтелектуального потенціалу, що в підсумку має сприяти підвищенню рівня міжнародної та національної й регіональної безпеки. Утім, в той саме час, масштабування процесів глобалізації формує нові ризики й виклики. Особливо вразливими до негативних викликів глобалізації є пострадянські економіки, до яких належить і економіка України.

Взагалі, розвиток економіки України на сучасному етапі від громадян країни вимагає глибоких знань щодо бачення потенціалу господарського комплексу та рівня реалізації наданих природою, предками і геополітичними факторами можливостей. Україна потребує кваліфікованих молодих кадрів – спеціалісти із сучасним мисленням, новими підходами до вирішення актуальних економічних питань на всіх рівнях і у всіх сферах управління: державних структурах, виробничому секторі, підприємстві, міжнародних відносинах, соціальній сфері та інше. Вивчення курсу «Економіка України в сучасних умовах» надає можливість здобувачам вищої освіти не просто ознайомитись з основними особливостями та проблемами економічної сфери нашої держави, але й відшліфовує загальні компетенції (вміння аналізувати, синтезувати та порівнювати статистичні дані, оформлювати звіти з проведених проблемно-пошукових завдань, знання загальносвітових тенденцій через регіональну/національну призму, тощо). Крім того, вивчення курсу дозволить вправлятися у прогностичних здібностях та талантах, тих, хто мріє стати фахівцем високого гатунку й має сподівання реалізувати кар'єру як економіст.

Отже, в рамках даного курсу ми разом розглянемо достатній об'єм інформації, який дозволить:

- ✓ розуміти що включає в себе концепт «Економіка України в сучасних умовах»;
- ✓ знати суть та складові державного регулювання національної економіки;
- ✓ розбиратися в суті трансформації відносин власності та усвідомлювати роль конкурентного середовища як стратегічного пріоритету ринкових перетворень;
- ✓ Розбудова інноваційної моделі розвитку національної економіки
- ✓ Трансформація грошово-кредитної та фінансової систем України
- ✓ Глобалізація економіки та загально цивілізаційні проблеми людства
- ✓ Сутність, причини, форми і тенденції розвитку міграції робочої сили

- ✓ Проблеми та перспективи інтеграції вітчизняної економіки до глобального економічного середовища.

При цьому ми навчимося краще усвідомлювати власні переконання про світ, звідки вони беруться і чому ми можемо їх мати – з акцентом на те, як влада і політика формують те, як ми розуміємо світ, і наскільки важливо мислення може служити ресурсом для розширення можливостей людей.

Мета курсу

Головною метою курсу є, по суті, аналіз закономірностей та особливостей функціонування економіки України порівняно з економіками інших країн та досягнення всебічного ґрунтовного розуміння економічних явищ і процесів, що відбуваються на теренах України.

Мета курсу визначила наступні освітні завдання:

- розкрити загальне та особливе в економічній системі України,
- визначити інституціональні чинники та їх вплив на специфіку економічного розвитку України,
- вказати на функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство.

Організація навчання

Тематичний план

№ теми	Назви розділів і тем	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
			Л	СЗ	ПЗ	СР		Л	СЗ	ПЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Розділ 1. Основи макроекономічної теорії											
1.	Економіка України на початку XXI ст.: вступ до дисципліни	14	4	4		6					
2.	Державне регулювання національної економіки	16	2	2		12					
Всього за розділ 1		30	6	6		18					
Розділ 2. Інституціональні чинники розвитку економіки України.											
3.	Трансформація відносин власності та формування конкурентного середовища як	10	2	2		6					

	стратегічний пріоритет ринкових перетворень										
4.	Розбудова інноваційної моделі розвитку національної економіки.	10	2	4		4					
5.	Трансформація грошово-кредитної та фінансової систем України	10	2	2		6					
	Всього за розділ 2	30	6	8		16					
Розділ 3. Закономірності розвитку світового господарства та специфіка України в цьому процесі.											
6	Глобалізація економіки та загальноцивілізаційні проблеми людства	10	2	4		4					
7.	Сутність, причини, форми і тенденції розвитку міграції робочої сили	12	4	4		4					
8.	Проблеми та перспективи інтеграції вітчизняної економіки до глобального економічного середовища	8	2	2		4					
	Всього за розділ 3	30	8	10		12					
	Усього годин	90	20	24	-	46					

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх (!) питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Плани семінарських занять

ТЕМА 1. ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.: ВСТУП ДО ДИСЦИПЛІНИ (4 год.)

План.

Ч.1.

1. Національна економіка: загальне та особливе. Загальні принципи формування національних економік.
2. Теорії функціонування національної економіки.
3. Чинник і базисні інститути національної економіки.
4. Теорії суспільного добробуту та особливості їх реалізації щодо національної економіки.
5. Ринкова економіка і соціальна справедливість.
6. Типи переходу до соціально-орієнтованої ринкової економіки.
7. Характеристика змішаної соціально-орієнтованої економіки.

Ч. 2.

1. Чинники розвитку національної економіки України
2. Особливості трансформаційних процесів в Україні на сучасному етапі.
3. Основні стратегічні проблеми, що стоять перед економікою України на сучасному етапі.
4. Здобутки та соціальні й економічні втрати, пов'язані з переходом до ринку України.
5. Ситуація та можливості поліпшення економічної ситуації в Україні.

Рекомендовані до теми джерела

основні

- 1) Бочан І.О. Основи економічної теорії: інституціональний підхід: навч. посіб. Київ, Знання, 2012. 211 с.
- 2) Гейко Л.М., Сментина Н.В. Національна економіка: навч. посібник. Одеса, Ротапринт, 2012 р. 315 с.
- 3) Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В.Д.Базилевича. 9-те вид., доповн. Київ, Знання, 2014. 710 с.
- 4) Економіка України в умовах глобалізації: підручник / [Т.Є. Воронкова, М.П. Денисенко, В.В. Лойко, М.І. Скрипник та ін.]. Київ, ДКС центр, 2015. 302 с.
- 5) Мельникова В.І. та ін. Національна економіка: навч. посіб. Київ, Центр учбової літератури, 2011. 248 с.
- 6) Мочерний С.В. Економічна теорія: підручник. Київ, Академія, 2008. 303 с.
- 7) Мочерний С.В. Основи економічної теорії. Київ, Академія, 2009 453 с.
- 8) Основи економічної теорії: навч. посіб.; за ред. Ю.Г. Козака, С.С. Шаповал. Київ, Центр учбової літератури, 2012. 264 с.
- 9) Основи ринкової економіки: підручник; за заг.ред. В.В. Кулішова. Київ, Кондор, 2012. 310 с.
- 10) Савченко В.Ф. Національна економіка: навч. посібник. 2-е вид. Чернігів: Видавництво ЧДІЕУ, 2014. 329 с.
- 11) Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. Київ, Ліра-К, 2016. 432 с.

- 12) Чепінога В.Г. Економічна теорія: підручник. Київ, Юрінком Інтер, 2011. 656 с.
- 13) Федоренко В.Г., Руженський М.М., Палиця С.В., Пінчук Ю.Б. Основи економічної теорії: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. і доповн. Київ, Алерта, 2012. 312 с.

додаткові

- 1) Білоцерківець В.В., Завгородня О.О. Національна економіка Навч. посіб., для студ. вищ. навч. закл. [Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. та ін.]; За ред. В. М. Тарасевича Київ, Центр учбової літератури, 2009. 280 с.
- 2) Бобух І.М. Оцінка національного багатства у контексті міжнародного досвіду. *Економіка і прогнозування*. 2011. № 2. С. 24-39.
- 3) Геєць В. Деякі порівняльні ознаки трансформаційних моделей економіки України і Росії. *Економіка України*. 2005. № 5. С. 14-23.
- 4) Данилишин Б.М. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка України / за наук. ред. Б.М. Данилишина. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. 688 с.
- 5) Зверяков М.И. Уроки риночної трансформації в Україні. *Економіка України*. 2016. № 8. С. 7-25.
- 6) Зверяков М.И. Економічний розвиток в епоху становлення «цифрового капіталізму». *Економіка України*. 2020. № 8. С. 3–23.
- 7) Квак М. Національне багатство України: стан та перспективи. *Вісник економіки*, 2008, №. 1. С. 29-36.
- 8) Круш П.В. Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень : підручник / П.В. Круш, О.О. Кожемяченко ; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». Київ : Центр учбової літератури, 2011. - 319 с.
- 9) Мочерний С.В. Основи економічних знань. Київ, Академія, 2000. 310 с.
- 10) Національна економіка : навч. посіб для студ. вищ. навч. закл. / О.М. Головінов, Ю.Ю. Юрченко; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. 322 с.
- 11) Національна економіка: підручник / Б. Ф. Заблоцький. Львів, Новий Світ-2000, 2009. 582 с.

ТЕМА 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ (2 год.)

План.

1. Теоретичні засади державного регулювання економіки.
2. Система методів, форми та механізми державного регулювання економіки.
3. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки в Україні.
4. Стратегія соціально-економічного розвитку України.
5. Державне прогнозування, програмування та макроекономічне планування.

Рекомендовані до теми джерела

основні

- 1) Бочан І.О. Основи економічної теорії: інституціональний підхід: навч. посіб. Київ, Знання, 2012. 211 с.
- 2) Гейко Л.М., Сментина Н.В. Національна економіка: навч.посібник. Одеса, Ротапринт, 2012 р. 315 с.
- 3) Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В.Д.Базилевича. 9-те вид., доповн. Київ, Знання, 2014. 710 с.
- 4) Економіка України в умовах глобалізації: підручник / [Т.Є. Воронкова, М.П. Денисенко, В.В. Лойко, М.І. Скрипник та ін.]. Київ, ДКС центр, 2015. 302 с.
- 5) Мельникова В.І. та ін. Національна економіка: навч. посіб. Київ, Центр учбової літератури, 2011. 248 с.
- 6) Мочерний С.В. Економічна теорія: підручник. Київ, Академія, 2008. 303 с.
- 7) Мочерний С.В. Основи економічної теорії. Київ, Академія, 2009 453 с.
- 8) Основи економічної теорії: навч. посіб.; за ред. Ю.Г. Козака, С.С. Шаповал. Київ, Центр учбової літератури, 2012. 264 с.
- 9) Основи ринкової економіки: підручник; за заг.ред. В.В. Кулішова. Київ, Кондор, 2012. 310 с.
- 10) Савченко В.Ф. Національна економіка: навч. посібник. 2-е вид. Чернігів: Видавництво ЧДІЕУ, 2014. 329 с.
- 11) Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. Київ, Ліра-К, 2016. 432 с.
- 12) Чепінога В.Г. Економічна теорія: підручник. Київ, Юрінком Інтер, 2011. 656 с.
- 13) Федоренко В.Г., Руженський М.М., Палиця С.В., Пінчук Ю.Б. Основи економічної теорії: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. і доповн. Київ, Алерта, 2012. 312 с.

додаткові

нормативні акти

- 1) Президент України «Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року» Указ №94/2021 від 12 березня 2021 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/942021-37337>
- 2) Президент України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»» Указ №392/2020 від 14 вересня 2020 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
- 3) Президент України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» Указ №722/2019 від 30 вересня 2019 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

публікації в періодичних виданнях

- 1) Геєць В.М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку / НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. Київ, 2009. 719 с.
- 2) Гетьман О. Гальма економічного зростання. *Дзеркало тижня*, 21 лютого 2020 р.
- 3) Гриньова В.М. Державне регулювання економіки : підруч. для студ. вищ. навч. закл.; Харківський національний економічний ун-т. Харків, ВД «ІНЖЕК», 2007. 736 с.
- 4) Державне регулювання економіки : підручник для вищих закл. освіти МВС України / О.М. Бандурка [та ін] ; Університет внутрішніх справ. Харків, Вид-во Ун-ту внутрішніх справ України, 2000. 160 с.
- 5) Держава і перехідна економіка: механізм взаємодії / О. О. Беляєв [и др.] ; Київський національний економічний ун-т. Київ, КНЕУ, 2003. 190 с.
- 6) Мельник В.В. Державне регулювання господарської діяльності в умовах сучасної економічної політики України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип 23. С. 88-90.
- 7) Мироненко М. Необхідність державного регулювання економічного розвитку у сучасних умовах. *Ефективність державного управління: зб.наук.праць*. 2012. Вип. 32. С. 433-440.
- 8) Сенишин О.С. Державне регулювання економіки : навч. посібник / О.С. Сенишин, М.О. Горинь, О.О. Кундицький. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с.
- 9) Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Проект-2017. ПРООН, ГЕФ, 2017. 112 с. URL : <https://www.undp.org/ukraine/docs/SDGreports>
- 10) Третяк Г.С., Бліщук К.М. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посіб. Львів, ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с.

Тема 3. ТРАНСФОРМАЦІЯ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ ТА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ РИНКОВИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ (2 год.).

План.

1. «Власність» як наукова категорія. Історичні форми власності.
2. Суб'єкт і об'єкт власності. Сутність відносин власності.
3. Роздержавлення майна як процес. Шляхи роздержавлення майна в Україні.
4. Приватизація, способи приватизації та особливості приватизаційних процесів в Україні.
5. Основні принципи приватизації державного майна за законодавством України.
6. Проблеми, що виникають при приватизації майна в Україні.

*Рекомендована джерела до теми
основні*

- 1) Бочан І.О. Основи економічної теорії: інституціональний підхід: навч. посіб. Київ, Знання, 2012. 211 с.
- 2) Гейко Л.М., Сментина Н.В. Національна економіка: навч.посібник. Одеса, Ротапринт, 2012 р. 315 с.
- 3) Головаха Є.І. Українська приватизація: плюси і мінуси / Є.І. Головаха, В.І. Дубровський, О.М. Кошик, О.Г. Білоцерківець; ред.: О.Й. Пасхавер; Центр екон. розв. Київ, Альтерпрес, 2001. 208 с.
- 4) Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В.Д. Базилевича. 9-те вид., доповн. Київ, Знання, 2014. 710 с.
- 5) Економіка України в умовах глобалізації: підручник / [Т.Є. Воронкова, М.П. Денисенко, В.В. Лойко, М.І. Скрипник та ін.]. Київ, ДКС центр, 2015. 302 с.
- 6) Основи економічної теорії: навч. посіб.; за ред. Ю.Г. Козака, С.С. Шаповал. Київ, Центр учбової літератури, 2012. 264 с.
- 7) Основи ринкової економіки: підручник; за заг.ред. В.В. Кулішова. Київ, Кондор, 2012. 310 с.
- 8) Савченко В.Ф. Національна економіка: навч. посібник. 2-е вид. Чернігів: Видавництво ЧДІЕУ, 2014. 329 с.
- 9) Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. Київ, Ліра-К, 2016. 432 с.
- 10) Чепінога В.Г. Економічна теорія: підручник. Київ, Юрінком Інтер, 2011. 656 с.
- 11) Федоренко В.Г., Руженський М.М., Палиця С.В., Пінчук Ю.Б. Основи економічної теорії: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. і доповн. Київ, Алерта, 2012. 312 с.

**додаткові
нормативні акти**

- 1) Як купити / Фонд державного майна України. URL : <https://privatization.gov.ua/yak-kupyty-ob-yekt/>
- 2) Закон України «Про акціонерні товариства» – ВВРУ. – 2008. – №50-51, ст. 384. Із змінами, внесеними згідно із Законом №2154-VI (2154-17) від 27.04.2010.
- 3) Верховна Рада України. «Про власність» Закон від 07.02.1991 № 697-XII. Втрата чинності від 20.06.2007, підстава - 997-16. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/697-12#Text>
- 4) Про приватизацію державного житлового фонду ЗАКОН № 2482-XII від 19 червня 1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12#Text>

монографії та публікації в періодичних виданнях

- 1) Бачинська К. Перспективи державної приватизаційної політики. *Актуальні проблеми державного управління*. 2014. Вип. 2. С. 74-77.
- 2) Бачинська К. Приватизаційні процеси державної власності в процесі становлення ринкової економіки. *Актуальні проблеми державного*

- управління. 2010. Вип. 2. С. 19-22.
- 3) Бачинська К. Державна власність – ключовий напрямок реформування економіки. *Актуальні проблеми державного управління*. 2015. Вип. 4. С. 49-52.
 - 4) Беззуб І. Українська приватизація по-новому. *Громадська думка про правотворення*. 2018. № 3 (147). С. 10-18. – URL : <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2018/3.pdf>.
 - 5) Дикань Н.В. Теоретичні та практичні аспекти приватизації в Україні / Н.В. Дикань, М.В. Саранова. – URL : http://library.svpurst.crimea.ua/dudchenko/165/fulltext/knp109/knp109_39-42.pdf
 - 6) Захарченко В. І. Реформування відносин власності в Україні: теоретичні і правові засади, етапи, сучасні проблеми. *Вісник харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2017. Вип. 23. С.23-33.
 - 7) Зверяков М. І. Національна економічна система: проблеми теорії : монографія. Одеса, Астропринт, 2012. 319 с.
 - 8) Кічурчак М. В. Приватизація як чинник трансформації механізму відтворення суспільних благ в Україні. *Економічний часопис - XXI*. 2013. № 7-8. С. 26-29.
 - 9) Національна економіка : навч. посіб. / за заг. ред. О.В. Носової. Київ, Центр учбової літератури, 2013. 512 с.
 - 10) Ногінова Н.М. Трансформація форм власності в Україні: проблеми і пріоритети. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Економіка. 2014. Вип. 27. С. 27-30.
 - 11) Ногінова Н.М. Приватизація в Україні: упущення, досягнення і перспективи. *Ефективна економіка*. 2014. № 1. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2722>
 - 12) Падалка С.С. Приватизація в Україні у системі відносин: влада, громадянське суспільство, особа (1991–2010 роки). *Життєвий простір України: політичний та гуманітарний виміри (1991-2010 роки) : зб. наук. ст.* / [Г. В. Касьянов, Н. П. Барановська, С. С. Падалка та ін.]; НАН України, Ін-т історії України. Київ, Ін-т історії України НАН України, 2012. С. 101-118. URL : <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-6441-0/7.pdf>
 - 13) Панченко І. Quo vadistis? Казус «українська приватизація». *Економіка України*. 2012. № 2. С. 46-58.
 - 14) Розгон О.Г. Механізм адміністративно-правового регулювання малої приватизації в Україні: поняття, ознаки та зміст. *Forum Prava*. 2019. № 54(1). С. 60-68.
 - 15) Солонина Є. Великий розпродаж: чого чекати Україні від приватизації-2021. *Радіо Свобода*. 2021. 1 квітня. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/velyka-pryvatyzatsija/31180703.html>.
 - 16) Українська приватизація: перспективи та пріоритети: Аналітична доповідь і

матеріали «круглого столу» / Я.А. Жаліло [та ін.]; за заг. ред. В.Є. Воротіна. Київ, НІСД, 2008. 58 с.

ТЕМА 4. РОЗБУДОВА ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ (4 год.).

План.

Ч.1.

1. Сутність поняття «інновація» та класифікація інновацій. Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність».
2. Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.
3. Учасники інноваційної діяльності. Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм та інфраструктура інноваційної діяльності.
4. Національна інноваційна система.

Ч.2.

1. Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Функції центральних і місцевих органів в сфері інноваційної діяльності.
2. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України.
3. Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності.
4. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності.
5. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні.

Рекомендовані джерела до теми

Основні

- 1) Антонюк Л.Л., Поручник А.М., Савчук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації : монографія. Київ, КНЕУ, 2003. 394 с.
- 2) Геєц В.М., Семиноженко В.П. Інноваційні перспективи України. Харків, Константа, 2006. 272 с.
- 3) Лапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання. Київ, Знання, 1999. 253 с.
- 4) Управління інноваціями : навч. посібник / О.І. Гуторов, Л.І. Михайлова, І.О. Шарко, С.Г. Турчіна, О.В. Киричок. Вид. 2-ге, доп. Харків, «Діса плюс», 2016. 266 с.

додаткові нормативні акти

- 1) Верховна Рада України Про інноваційну діяльність Закон № 40-IV від 4 липня 2002 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 36, ст.266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
- 2) Кабінет Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» Розпорядження № 526-р

від 10 липня 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>

монографії та публікації в періодичних виданнях

- 5) Андрощук Г. Стимулювання інноваційної діяльності. *Стратегія економічного розвитку України*. 2001. Вип. 1-3. С. 177-184.
- 6) Андрощук Г.О., Давимука С.А., Федулова Л.І. Національні інноваційні системи: еволюція, детермінанти результативності : монографія. Київ, Парламентське видавництво, 2015. 512 с.
- 7) Гальчинський А.П., Львовчкін С.В. Становлення інвестиційної моделі економічного зростання України. *Економіка знань: виклики глобалізації та Україна* / під заг.ред. А.С. Гальчинського, С.В. Львовчкіна, В.П. Семиноженка. Київ, НІСД, 2004. С. 4-17.
- 8) Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / за заг. ред.В.М. Гейця та ін. ; НАН України. Київ, 2015. 336 с.
- 9) Інноваційна діяльність в Україні у 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2020/08/za-2019-1-1.pdf>.
- 10) Захарова Т. М. Інноваційна політика держави та принципи її регулювання URL: <http://intkonf.org/zaharova-tv-innovatsiy-na-politika-derzhavi-ta-printsipi-yiyi-regulyuvannya/>.
- 11) Зельдіна О. Поняття інвестиційно-інноваційної моделі в умовах сталого розвитку економіки України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С. 83-88.
- 12) Кваша О. С. Інноваційний розвиток економіки України: світовий досвід та рекомендації для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 6(1). С. 150-154.
- 13) Козлова А. І. Індикатори інноваційного розвитку економіки і промислових підприємств. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3760>.
- 14) Левківський О. В. Міжнародні індикатори оцінки інноваційного потенціалу України та його реалізації. *Інтелект XXI*. 2017. № 4. С. 78-82.
- 15) Онікієнко В.В. Інноваційна парадигма соціально-економічного розвитку України / В.В. Онікієнко, Л.М. Ємельяненко, І.В. Терон; за ред. В.В. Онікієнка. Київ, РВПС НАН України, 2006. 480 с.
- 16) Павленко І.А., Гончарова Н.П., Швиданенко Г.О. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ, КНЕУ, 2002. 150 с.
- 17) Резнікова Н. Інноваційна модель розвитку національної економіки: оцінка стартових можливостей та засобів реалізації. URL: <http://www.academia.org.ua>

- 18) Рилач Н.М. Механізм інтеграції країни у глобальну інноваційну систему *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012, Вип. 111. Ч. II. С. 136-143.
- 19) Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: в 3 т. Т. 2: Інноваційно-технологічний розвиток економіки / За ред. В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка. Київ, Фенікс, 2007. 564 с.
- 20) Ульяновченко О.В. Інноваційно-інвестиційна діяльність, як основа розвитку економіки держави. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»*. 2015. Вип. 2. Ч. 1. С. 70-76.
- 21) Усманова М.Р. Теоретичні засади формування інноваційної інфраструктури в Україні. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2016. № 1. С. 74-82.
- 22) Федулова Л. І. Інноваційна економіка. Київ, Либідь, 2006. 480 с.
- 23) Форсайт економіки України: середньостроковий (2015-2020 роки) і довгостроковий (2020-2030 роки) часові горизонти / наук. керівник проекту акад. НАН України М.З. Згуровський. Міжнародна рада з науки (ICSU); Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут”; Інститут прикладного системного аналізу НАН України і МОН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. Київ, НТУУ “КПІ”, 2015. 136 с.
- 24) Шипуліна Ю.С. Шляхи розвитку інноваційної діяльності України в глобалізованому економічному просторі. *Механізм регулювання економіки*. 2014. № 4. URL: http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_19/YULIYA_S_SHYPULIN_A_OKSANA_V_KOSTYKThe_Ways_of_Development_Ukrainian_Innovation_Activity_in_Globalized_Economy.pdf

ТЕМА 5. ТРАНСФОРМАЦІЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМ УКРАЇНИ (2 год.).

План.

1. Створення та розвиток грошової системи України. Грошово-кредитна політика України у світлі грошових теорій.
2. Особливості інфляційного процесу в Україні. Особливості проведення грошової реформи в Україні.
3. Національний банк України – центральний банк держави. Принципи функціонування, функції та операції НБУ.
4. Становлення, розвиток та функціонування комерційних банків в Україні.
5. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ в Україні. Державне регулювання діяльності фінансових посередників.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Вовчак О. Д. Гроші та кредит : навчальний посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 424 с.
- 2) Банківська система: навч. посібник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, І.В. Барилюк та ін.; [За ред. д.е.н., проф. М.І. Крупки]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 510 с.
- 3) Банківська система: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра та ін.; за ред. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 556 с..
- 4) Гроші та кредит : підручник / О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль, ТНЕУ, 2018. 892 с.
- 5) Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник. 3-е видання. Київ, Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
- 6) Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності : навч. посібник для студентів. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 486 с.
- 7) Реверчук С.К. та ін. Гроші та кредит: підручник. Київ, Знання, 2011. 382 с.
- 8) Пасічний М.Д. Фінансова політика держави : монографія. Київ, КНТЕУ, 2019. 440 с.
- 9) Тимохова Г.Б. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник. Київ, Кондор, 2019. 592 с.
- 10) Щетинін А.І. Гроші та кредит: підручник. 4-те видання, перероб. та доп.. К.: Центр учбової літератури, 2010. 440 с.

додаткові

нормативні акти

- 1) Верховна Рада України Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами та доповненнями). – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
- 2) Верховна Рада України Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV (зі змінами та доповненнями). – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
- 3) Верховна Рада України Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями). – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
- 4) Верховна Рада України Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 20.09.2001 р. № 2740-III (зі змінами та доповненнями). – URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 5) Кабінет Міністрів України Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів України № 15-93 від 19.02.1993 р. (зі змінами та доповненнями). – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
- 6) Офіційний сайт Національного банку України. – URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.

- 7) Рада Національного банку України Положення про порядок видачі банкам банківських ліцензій, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій : Постанова Національного банку № 275 від 17.07.2001 р. – URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1289-05
- 8) Рада Національного банку України Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів від 08.09.2011 р. № 306 (зі змінами та доповненнями). : Постанова Національного банку. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1203-11>
- 9) Рада Національного банку України Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні від 08.10.2015 № 683: Постанова Національного банку. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0683500-15>
- 10) Рада Національного банку України Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2020 рік та середньострокову перспективу : Рішення № 37-рд від 10.09.2019 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr037500-19#Text>
- 11) Рада Національного банку України Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2021 рік та середньострокову перспективу : Рішення від 10.09.2020 р. – URL: https://bank.gov.ua/ua/file/download?file=MPG_2021-mt.pdf

монографії та публікації в періодичних виданнях

- 1) Адамик Б. П. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підручник. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ, Кондор, 2011. 416 с.
- 2) Україна та МВФ: співробітництво у монетарній сфері в умовах виходу з кризи : науково-аналітична доповідь / за заг. ред. С. М. Аржевітіна. Київ, КНЕУ, 2017. 199 с. – URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197266641.pdf>
- 3) Дзюблюк О.В. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України : монографія. Тернопіль, ТНЕУ, 2014. 530 с.
- 4) Дзюблюк О.В., Рудан В.Я. Окремі критичні аспекти оцінювання основних засад грошово-кредитної політики Національного банку України. *Економічний аналіз*. 2017. Т. 27. № 3. С. 120-133. – URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1405/1151>
- 5) Карчева Г.Т. Ефективність функціонування та перспективи розвитку банківської системи України. Київ, 2012. 520 с. – URL: http://dspace.cibs.ubs.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/781/Karcheva_Efficiency_of_functioning.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- 6) Захарченко В.І. Етапи та інституційні засади розвитку грошово-кредитної системи України. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 109-117.
- 7) Історія фінансової науки, грошей і кредиту: Методичні рекомендації для самостійної підготовки до лекційних занять з дисципліни для бакалаврів

- спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 – Фінанси, банківська справа та страхування всіх форм навчання. Освітній рівень – бакалавр. Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» / Упорядн.: О.В. Єрмошкіна. Дніпро: НТУ «ДП», 2019. 73 с.
- 8) Коваленко В.В. Вплив грошово-кредитної політики на економічне зростання в Україні. *Вісник Української академії банківської справи*. 2005. № 1(18). С. 9-14.
 - 9) Коваленко В.В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України. *Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове видання*. 2016. Вип.12. С. 445-449. – URL: <http://global-national.in.ua/issue-12-2016/20-vipusk-12-serpen-2016-r/2335-kovalenko-v-v-groshovo-kreditna-politika-ta-jiji-vpliv-na-podolannya-strukturnikh-disbalansiv-ekonomiki-ukrajini>
 - 10) Мишкін Ф.С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. Київ, Основи, 1998. 963 с.
 - 11) Монетарна політика в Україні залежатиме від ситуації з коронавірусом – голова Нацбанку. – URL: <https://gordonua.com/ukr/news/money/monetarnapolitika-v-ukrajini-bude-zalezhati-vid-situatsiji-zkoronavirusiv-glava-natsbanku-1516610.html>
 - 12) НБУ про п'ять основних висновків про безробіття, міграцію та коронакризу. – URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100018338-covid-19-nbu-pro-ryatosnovnikh-visnovkiv-pro-bezrobittya-migratsiyu-takoronakrizu>
 - 13) Оганесян М.М., Дмитренко О.В. Монетарна політика держави в умовах рецесії. *Бізнес-інформ*. 2020. № 11. С.356-361.
 - 14) Реверчук С.К., Дзямулич О.С., Сенищ П.М. Банківський сектор в економіці України (особливості та закономірності розвитку) : монографія. Львів, ВК «АРС», 2012. 320 с.
 - 15) Фінансова система України в умовах економічних перетворень: всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 18-19 квітня 2018 р.) : тези доп. / І.Я. Чугунов, М.В. Тарасюк, Т.В. Канєва та ін.; відп. за вип. І.Я. Чугунов. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 173 с.

ТЕМА 6. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЗАГАЛЬНО ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА (2 год.).

План.

1. Економічна глобалізація: сутність процесу та оцінки експертів.
2. Глобалізація та антиглобалізм. Глобалізація та локалізація.
3. Вплив глобалізації на конкурентоспроможність та безпеку економіки України.
4. Трансформація ролі та функцій держави в глобальній економіці. Національна економічна стратегія України до 2030 р.

5. Порівняльний аналіз України за даними Глобального інноваційного індексу, Глобальному індексі продуктової безпеки, та ін. за період 2015-2020 рр.

6. Місце України у вирішенні глобальних сучасних проблем

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка : підручник. Київ, Знання, 2007. 403 с.
- 2) GLOBAL INNOVATION INDEX 2019. Creating Healthy Lives – The Future of Medical Innovation / Cornell University, INSEAD, and WIPO. 2019. 451 p. – URL : https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019.pdf
- 3) GLOBAL INNOVATION INDEX 2020. Who Will Finance Innovation? 2020. 448 p. – URL : https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf
- 4) Гражевська Н.І. Еволюція сучасних економічних систем. Київ, Знання, 2011. 286 с.
- 5) Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін. Київ, Знання, 2008. 431 с.
- 6) Козак Ю.Г. Світова економіка : навч. посібн. / за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. Київ, Центр учбової літератури, 2010. 328 с.
- 7) Куцик П.О. Глобальна економіка: принципи, становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія. Львів, Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
- 8) Решетило В.П. Глобальна економіка : навч. посібник. Харків, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. 167 с.
- 9) Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Глобальна економіка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): навч. посібник. Київ, Університет економіки та права «КРОК», 2017. 352 с.
- 10) Соколенко С.И. Глобальне рынки ХХІ века: перспективы Украины. Киев, Логос, 1998. 568 с.
- 11) Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. 2007. 670 с.

додаткові

нормативні акти та офіційні сторінки

- 1) Верховна Рада України Про продовольчу безпеку України : Закон України від 22 грудня 2011 року № 4227-IV. – URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF6GI01A.html.
- 2) Глобальний індекс продовольчої безпеки. – URL : <http://foodsecurityindex.eiu.com>.
- 3) Державна служба статистики України. – URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 4) Кабінет Міністрів України Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: Постанова № 179 від 03 березня 2021 р.– URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>

- 5) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ від 29 жовтня 2013 року № 1277. – URL : <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacii-shodo-rozrahunku-doc168080.html>.
- 6) Споживання продуктів харчування на душу населення по країнах світу – URL : <http://www.helgilibrary.com/pages/data>.
- 7) Сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН – URL : <http://www.fao.org/sustainable-development-goals/news/detail-news/ru/c/318294>.

монографії та публікації в періодичних виданнях

- 1) Арзамасова О.В. Нова економіка: імперативи формування. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»*. 2015. Вип. 1(3). С. 9-13.
- 2) Беренда С.В. Еволюція економічної інтеграції в країнах Європи : монографія. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 168 с.
- 3) Білорус О.Г. Глобалізація і нова парадигма глобального постіндустріального розвитку. *Економічний часопис*. 2002. № 10.
- 4) Білорус О.Г. Економічна система глобалізму. К.: КНЕУ, 2003. 357 с.
- 5) Білорус О.Г., Мацевко Ю. Глобальна перспектива і сталий розвиток (системні маркетингові дослідження). К.: МАУП, 2005. 492 с.
- 6) Богомоллов О. Т. Анатомія глобальної економіки : учеб. пособие. Москва, Академкнига, 2009. 216 с.
- 7) Буряк П.Ю., Гупало О.Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ, «Хай-Тек Прес», 2008. 337 с.
- 8) Гелд Д., Мак-Грю Е. Глобалізація / антиглобалізація / Пер. з англ. І.Андрущенко. Київ, К.І.С., 2004. 180 с.
- 9) Глобалистика: Энциклопедия / Гл. ред. И.И. Мазур, А.Н. Чумаков; Центр научных и прикладных программ "ДИАЛОГ". Москва, Радуга, 2003. 531 с.
- 10) Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія / П.О. Куцик, О.І. Ковтун, Г.І. Башнянин. Львів: Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
- 11) Глобальні модерності / За ред. Майка Фезерстоуна, Скота Леша і Роланда Робертсона / Пер. з англ. Т.Цимбала. Київ, «Ніка-Центр», 2008. 400 с.
- 12) Глобальное экономическое развитие : тенденции, асимметрии, регулирование : монография; под. науч. ред. Д. Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова. Київ, КНЭУ, 2013. 466 с.
- 13) Жадан О.В. Феномен глобалізації як соціально-економічна проблема. 11 с. – URL: <chromeextension://escnphlgnajanjnkcmbrancdjoidceilk/http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/db/2012-1/doc/4/02.pdf>.
- 14) Зінченко В. В. Глобалізація і глобалістика. Львів: «Новий Світ-2000», 2014.

- 420 с.
- 15) Координаційне бюро європейської та євроатлантичної інтеграції. – URL : <http://euroukraine.org.ua/08.03.2008>.
 - 16) Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності. Київ, КНЕУ, 2005. 204 с.
 - 17) Майстро С. В, Майстро Р. Г. Особливості розвитку національної економіки в умовах глобалізації. – URL : <https://www.kpi.kharkov.ua/archive/%D0%9D%D0%B0%D1%83.pdf>.
 - 18) Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар ; пер. з англ. А. Іщенко. Київ, КМ Академія, 2003. 252 с.
 - 19) Тимченко М. І. Особливості розвитку національної економіки в умовах глобалізації і її вплив на продовольчу безпеку. – URL : http://www.khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_105/49.pdf.
 - 20) Філіпенко А.С. Глобальні реформи економічного розвитку: історія та сучасність. Київ, Знання, 2007. 670 с.
 - 21) Федоренко В.Г., Воронкова Т.Є. Економіка України в глобалізаційному вимірі. *Інвестиції: практика та досвід*, 2015, № 23. С.7-10.
 - 22) Чигур, Р. Ю. Феномен глобалізації: соціально-філософський аналіз. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філософія»*. 2015. Вип. 18. С. 96-102
 - 23) Юськів Б.М. Глобалізація і трудова міграція в Європі: монографія. Рівне, Вид-ць О.М. Зень, 2009. 476 с.

ТЕМА 7. СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ, ФОРМИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ (4 год.).

План.

Ч.1.

1. Зміни характеру трудової міграції в сучасних умовах. Причини, обсяги та особливості сучасних міжнародних переміщень робочої сили.
2. Основні види і форми міжнародної міграції робочої сили.
3. Основні світові ринки і експортери робочої сили. Міжнародні центри тяжіння робочої сили.
4. Міжнародне регулювання міграційних процесів. Міграційна політика в країнах ЄС та світу.
5. Наслідки переміщення робочої сили: позитивні та негативні.

Ч.2.

1. Міграційна ситуація в Україні: основні характеристики та особливості.
2. Хвилі та види робочої сили України.
3. Методи та рівні державного регулювання міграції робочої сили.
4. Соціально-економічні наслідки міграції робочої сили для країни та регіонів.
5. Участь України в міждержавному обміні робочою силою.

6. Світова карта міграції громадян України.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Курунова Ю.О. Міжнародна міграція робочої сили як чинник економічного розвитку країн (на прикладі міграційних потоків між ЄС і Україною) Дис. ... наук.ступеня к.е.н. 08.00.02 – світове господарство і міжнародні економічні відносини. Одеса, 2015. 216 с.
- 2) Міжнародна економіка: конспект лекцій / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб, Л.Л. Носач, Н. Ф. Соболева. Вид.2-ге, перероб. та доп. Харків : Видавництво «Форт», 2015. 348 с.
- 3) Міжнародна міграція: теорія та практика: моногр. / О. А. Ровенчак, В. В. Володько. Львів, ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 412 с.
- 4) Пуригіна О.Г., Сардак С.Е. Міжнародна міграція: навч. посіб. Дніпропетровськ, Вид-во ДНУ, 2009. 352 с.

додаткові

нормативні акти

- 1) Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. – URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011
- 2) Постанова Кабінету Міністрів Безвізовий діалог між Україною та ЄС. План дій з лібералізації візового режиму. – URL: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=244813273
- 3) Верховна рада України Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
- 4) Верховна рада України Про зовнішню трудову міграцію: Закону України № 761-VIII від 5 листопада 2015 року. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-19#Text>
- 5) Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус. Закон України. – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5492-17>

монографії та публікації в періодичних виданнях

- 1) Аналітична записка: сфера праці і COVID-19. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/sg_policy_brief_world_of_work_and_covid_19_russian.pdf
- 2) Бондаревська К. В. Міжнародна міграція робочої сили: стан, проблеми, перспективи. *Бізнес Інформ*. 2019. №10. С. 44–49.
- 3) Вісник МОП: COVID-19 і сфера праці. Четвертий випуск. – URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sromoscow/documents/briefingnote/wcms_746704.pdf

- 4) Департамент ООН з економічних і соціальних питань, 2019. – URL : <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates19.asp>
- 5) Кабмін схвалив міграційну стратегію України до 2025 року[Електронний ресурс]. – URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/2264881-kabmin-shvaliv-strategiu-migracijnoi-politiki-ukraini-do-2025-roku.html>
- 6) Короленко Н.В., Петросян А.А. Міжнародна міграція робочої сили: причини та наслідки. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. С.87-95. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/87.pdf
- 7) Малиновська О.А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія. Київ, НІСД, 2018. 472 с.
- 8) Малиновська О.А. Мігранти, міграція та Українська держава: аналіз управління зовнішніми міграціями : монографія. Київ, Вид-во НАДУ, 2004. 236 с.
- 9) Малиновська О. Міграція в Україні: факти і цифри. Київ, МОМ, Представництво в Україні, 2016. 34 с. – URL: http://iom.org.ua/sites/default/files/ff_ukr_21_10_press.pdf
- 10) Міграційний профіль України за 2019 рік. Київ, Державна міграційна служба України, 2020. 95 с. – URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/mig_profil/migprofil_2019.pdf
- 11) Петроє О.М., Васільєв В.Т. Міжнародна трудова міграція: аналіз ситуації та наслідків для України. Вісник НАДУ 2015. № 4. С.93-100.
- 12) Політекономія: підручник / За заг.ред. Ю.В. Ніколенка. Київ, ЦУЛ, 2003. 412 с.
- 13) Портал глобальних даних про міграцію. – URL: https://migrationdataportal.org/?i=stock_abs_&t=2019&m=1
- 14) Пуригіна О.Г. Міжнародна міграція : навч. посіб. Дніпропетровськ, Вид-во ДНУ, 2009. 352 с.
- 15) Романчук К.В., Шиманська К.В. Еміграція населення України в контексті тенденцій міжнародної міграції робочої сили: економіко-соціо-демографічний базис. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки*. 2016. № 1(75). С.152-164.
- 16) Скрипник Н.Є., Горпинич О.О Сучасні тенденції міжнародної міграції трудових ресурсів. 2016. Вип. 12-1.
- 17) Українські спеціалісти їдуть з України, щоби (не) повернутися. – URL: <http://nk.org.ua/obshchestvo/ukrayinski-spetsialisti-yidut-z-krayini-schobi-ne-rovernutisya-91078>
- 18) Ушенко Н.В., Покормяк А.С. Міжнародна міграція робочої сили: причинно-наслідковий аналіз. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2018. № 2(2). С. 68-72. – URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_2\(2\)__16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_2(2)__16).

- 19) Ярошевич М. Безвіз для українців – наслідки та виклики. – URL: http://galinfo.com.ua/articles/bezviz_dlya_ukraintsiv__naslidky_ta_vyklyky_261904.html

ТЕМА 8. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ ДО ГЛОБАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА (2 год.).

План.

1. Співробітництво МВФ з Україною.
2. Європейський банк реконструкції та розвитку. Пріоритети діяльності ЄБРР в Україні.
3. Транснаціоналізація та глобалізація українського бізнесу.
4. Структура зовнішньої торгівлі України і проблема її від'ємного сальдо.
5. Основні завдання стратегії підвищення конкурентоспроможності України в умовах глобалізації.
6. Інституційна база та основні напрямки взаємовідносин Україна-Євросоюз.
7. Транскордонне та міжрегіональне співробітництво України та країн, з якими вона межує. Транспортні коридори України.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Губський Б.В. Економічна безпека України: методологія виміру, стан і стратегія забезпечення. Київ, Укрархбудінформ, 2001. 122 с.
- 2) Губський Б.В., Грабар С.С. Євроатлантична інтеграція України. Київ, Логос, 2003. 323 с.
- 3) Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності. Київ, КНЕУ, 2005. 204 с.
- 4) Радзієвська С.О. Конкурентоспроможність та інтеграційні перспективи України. Київ, Знання України, 2012. 344 с.

додаткові

- 1) Арзамасова О.В. Нова економіка: імперативи формування. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»*. 2015. Вип. 1(3). С. 9-13.
- 2) Базилевич В.Д. Макроекономіка: практикум : навч. посіб. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, К.О. Баластрик; за ред. В.Д.Базилевича. – К. : Знання, 2010. – 550с.
- 3) Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації : монографія [О.С. Власюк, А.І. Мокій, О.І. Іляш, В.І. Волошин, М.І. Флейчук, Т.О. Власюк та ін.] / за заг. ред. О.С. Власюка. Київ, НІСД, 2017. 384 с.
- 4) Беренда С.В. Еволюція економічної інтеграції в країнах Європи: монографія. Харків. ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 168 с.

- 5) Войтович Р. Механізми подолання глобалізаційних викликів суспільного розвитку України. *Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України*. 2011. Вип. 2. С. 90-98.
- 6) Геєць В.М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку; Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. Київ, НАН України, 2009. 719 с.
- 7) Данилишин Б. Україна – «план Моргентау» или «план Маршалла»? *Левий берег*. 2016. 22 березня. – URL: http://blogs.lb.ua/bogdan_danylysyn/329560_ukraina-plan_morgentau_plan.html?utm_source=local&utm_medium=cpm&utm_campaign=lenta.
- 8) Жадан О.В. Феномен глобалізації як соціально-економічна проблема. – URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/db/2012-1/doc/4/02.pdf>.
- 9) Європейський проект та Україна: монограф. / А.В. Єрмолаєв, Б.О. Парахонський, Г.М. Яворська, О.О. Резнікова [та ін.]. Київ, НІСД, 2012. 34 с.
- 10) Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості: наукова доповідь / за ред. акад. НАН України В.М. Гейця та чл.-кор. НААН України Т.О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ, 2016. 184 с.
- 11) Інтеграція України в глобальний соціально-економічний простір: монографія / М.І. Зверяков, А.А. Гриценко, О.Г. Білорус та ін. Київ, 2019. 287 с.
- 12) Косик Я.В, Чигирин О.Ю. Глобалізація як закономірність розвитку сучасної економіки України. *Механізм регулювання економіки*. 2011. № 2. С. 191-196.
- 13) Майстро С. В, Майстро Р. Г. Особливості розвитку національної економіки в умовах глобалізації. – URL : <https://www.kpi.kharkov.ua/archive/%D0%9D%D0%B0%D1%83.pdf>.
- 14) Мельник А.Ф. Влив глобалізації на розвиток національної економіки. Адаптація національної економіки до глобальних змін. – URL : <http://westudents.com.ua/glavy/22176-121-vliv-globalzats-na-rozvitok-natsionalnoekonomki-adaptatsya-natsionalno-ekonomki-do-globalnih-zmn.html>.
- 15) Ночвіна І.О. Особливості діяльності транснаціональних корпорацій в Україні та їх вплив на національну економіку. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. «Економіка»*. 2014. Вип. 14. С. 200-207.
- 16) Оцінка наслідків членства України у Світовій організації торгівлі: монографія / М.О. Кизим, І.Ю. Матюшенко, В.В. Шпілевський, С.В. Беренда та ін. За заг. ред. проф. М. О. Кизима. Харків, ВД «ІНЖЕК», 2014. 206 с.
- 17) Радзієвська С. Глобальні економічні процеси та Україна. *Міжнародна*

- економічна політика*. 2014. № 1 (20). С. 80-104.
- 18) Розвиток державних фінансів України в умовах глобалізації : кол. моногр. / [Луніна І.О., Булана О.О., Фролова Н.Б. та ін.] ; за ред. д.е.н. І.О.Луніної ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ, 2014. 296 с.
 - 19) Сиденко В.Р. Глобалізація – європейська інтеграція – економічне розвиток : українська модель: В 2-х т. Т.1. Глобалізація і економічне розвиток; НАН України; Ін-т екон. і прогнозирів. Київ, Фенікс, 2008. 430 с.
 - 20) Сиденко В. Р. Глобалізація – європейська інтеграція – економічне розвиток: українська модель: В 2-х т. Т.2 : Європейська інтеграція і економічне розвиток ; НАН України; Ін-т екон. і прогнозирів. Київ, Фенікс, 2011. 448 с.
 - 21) Соколенко С.І. Глобалізація і економіка України. Київ, Логос, 1999. 566 с.
 - 22) Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство : колективна монографія / редкол.: І.М. Посохов, та ін ; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. і-т». Харків, НТУ «ХП», 2016. 450 с.
 - 23) Тимченко М.І. Особливості розвитку національної економіки в умовах глобалізації і її вплив на продовольчу безпеку. – URL : http://www.khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_105/49.pdf.
 - 24) Україна в інтеграційних процесах на пострадянському просторі: моделювання альтернатив / І.В. Клименко, Ю.М. Харазішвілі, О.М. Шаров, І. В. Ус. Київ : НІСД, 2013. 68 с.
 - 25) Ходжаян А.О. Позиціонування України в глобальній економіці. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2009. № 2. С. 66-72.

Завдання для самостійної роботи

Ряд моментів навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу.

Оформлення карти економічного розвитку регіону (за 2015-2020 рр.) за показниками (регіон узгоджується з викладачем):

Виробництво:

- а) промислової продукції;
- б) продукції сільського господарства;
- в) продукції будівництва;
- г) промислової продукції на душу населення;
- д) сільськогосподарської продукції на душу населення;
- є) продукції промисловості на душу населення.

Реалізація:

- а) промислової продукції;
- б) продукції сільського господарства;
- в) продукції будівництва;

Доходи зведеного бюджету району.

Витрати зведеного бюджету області;

Інвестиції в основний капітал:

Іноземні інвестиції:

Впровадження інновацій;

Експорт товарів і послуг:

- а) імпорт товарів і послуг;
- б) зовнішньоторговельний оборот.

9. Кількість постійного населення

10. Кількість наявного населення.

11. Природний приріст (+) чи скорочення (–) населення

12. Міграція населення:

- а) міжрегіональна;
- б) міжнародна.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді реферату обсягом до 10 сторінок або презентації за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем.

Теми рефератів (контрольних робіт)

1. Етапи формування національної економіки України та сучасні пріоритети її розвитку.
2. Характеристика сучасного стану розвитку економіки України: тенденції, ефективність, проблеми.
3. Економічні теорії розвитку національної економіки та їх еволюція.
4. Перехідна економіка та особливості розвитку економіки України.
5. Внесок українських вчених у розвиток теорій національної економіки.
6. Соціально-економічні індикатори рівня добробуту населення України: характеристика, рівень, динаміка.
7. Сучасна політика зайнятості та соціального захисту населення в Україні.
9. Природно-ресурсний потенціал України: склад, забезпеченість, рівень використання.
10. Інфраструктура національного ринку України: сутність, значення, елементи, пріоритети розвитку.
11. Структурна перебудова національної економіки на межі ХХ-ХХІ ст.ст.
13. Політика економічного зростання в національній економіці України.
14. Сучасні проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.

15. Конкуентоспроможність економіки України: сутність, рівень, проблеми.
16. Економічна безпека національної економіки: сутність, рівень, проблеми.
17. Інвестиції в розвиток національної економіки: сутність, види, динаміка, проблеми.
18. Державне регулювання національної економіки України: сутність, функції, методи, сфери.
19. Показники оцінювання результатів функціонування національної економіки.
20. Державний борг України та способи його регулювання.
21. Промисловий комплекс України та особливості його функціонування.
22. Аграрний комплекс України та особливості його функціонування.
23. Будівельний комплекс України та проблеми його розвитку.
24. Транспортний комплекс України та особливості його функціонування.
25. Соціальний комплекс України та проблеми його функціонування.
26. Платіжний баланс як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
27. Регіональні аспекти економічної безпеки України.
28. Міжнародна підтримка ринкових перетворень в Україні.
29. Державне регулювання ринку праці в Україні.
30. Складові проблеми підвищення рівня життя в Україні.
31. Процес організації та проведення тендерів згідно з чинним законодавством України.
32. Регулювання інноваційної форми інвестування у законодавстві України.
33. Основні засади грошово-кредитної політики на 2021 рік та середньострокову перспективу.
34. Організація та особливості функціонування депозитного ринку України.
35. Дослідження попиту і пропозиції на депозитному ринку.
36. Доларизація та чорний ринок валюти в Україні: причини, обсяги, наслідки для економіки та політики.
37. Вплив міграції та природного руху населення на стійкий розвиток людства.
38. Історичний розвиток та особливості міжнародної трудової міграції.
39. Консолідація державної міграційної політики з системою державного регулювання економіки України.
40. Структура органів державної влади України, до компетенції яких належать питання здійснення державної міграційної політики.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1.

Таблиця 1

№ теми	Назви розділів і тем	Всього балів	Форма заняття
			семінарське заняття (конспектування, відповідь, доповнення участь у дискусії чи вирішення проблемно-пошукових завдань)
1	2	3	4
Розділ 1. ВСТУП ДО КУРСУ			
1	Економіка України на початку XXI ст.: вступ до дисципліни	4	8
2	Державне регулювання національної економіки	4	4
Розділ 2. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.			
3	Трансформація відносин власності та формування конкурентного середовища як стратегічний пріоритет ринкових перетворень	4	4
4	Розбудова інноваційної моделі розвитку національної економіки.	4	8
5	Трансформація грошово-кредитної та фінансової систем України	4	4
Розділ 3. ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА СПЕЦИФІКА УКРАЇНИ В ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ.			
6	Глобалізація економіки та загально цивілізаційні проблеми людства	4	8
7	Сутність, причини, форми і тенденції розвитку міграції робочої сили	4	8
8	Проблеми та перспективи інтеграції вітчизняної економіки до глобального економічного середовища	4	4
Разом		48	48
Написання реферату			5
Оформлення карти економічного розвитку регіону			7
Залік			40
Всього			100 балів

Враховуючи, що відвідування лекції та ведення конспекту лекції покликано виконати роль «дорожньої карти», зорієнтувавши вас на колі питань, що будуть розглядатися на семінарі, то оцінка за конспект лекції входить в оцінку семінару. Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ✓ ваша присутність та повний конспект лекційних та семінарських питань забезпечують вам один бал;
- ✓ виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще два бали за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;
- ✓ якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріпите її аргументацією,

правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще один бал.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 4 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Ваша присутність без підготовки та нездатність впоратись із завданнями оцінюється 0 балів. Відпрацювання пропущених чи оцінених у 0 балів занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами для підготовки до семінарського заняття.

Кожен здобувач освіти один раз протягом курсу може написати та надати викладачу реферат на тему з запропонованого переліку або за власною темою узгодженою з викладачем. Успішне виконання цього завдання оцінюється в 6 балів. При цьому оцінка відбувається узагальненням балів за 5 критеріями: 1) грамотність та оформлення; 2) відповідність змісту темі; 3) структурна логічність; 4) аргументованість висновків; 5) оригінальність роботи та культура посилань на використані при написанні джерела.

Крім того, кожен курсант (студент) має можливість отримати додатково бали за оформлення карти економічного розвитку регіону, за яке передбачено 7 балів.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді заліку на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від наповненості вашого портфолію та повноти і обґрунтованості відповіді на питання з дисципліни. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів, то маєте право не здавати залік вдовольнившись підсумковою оцінкою, яка дорівнює «задовільно». Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Питання до заліку

1. Що є об'єктивними передумовами радикальних перетворень вітчизняної економіки?
2. Що являє собою загальний стратегічний вектор розвитку України на сучасному етапі?
3. Яку специфіку мають трансформаційні процеси, що проходять в Україні?
4. Які відмінності між класичним та інверсійним типами переходу до ринкової економіки?
5. Що являє собою міжсистемна трансформаційна криза?
6. Чинники трансформаційного спаду економіки?
7. Стратегічні проблеми розвитку економіки України?
8. Стратегічні орієнтири розвитку економіки України?
9. Що являє собою роздержавлення майна ?
10. Які шляхи роздержавлення майна в Україні?
11. Якими рисами характеризується приватизація?
12. Які соціальні наслідки роздержавлення і приватизації?
13. Які є способи приватизації майна в Україні?
14. Які етапи реформування власності в Україні?
15. Що являє собою сертифікована приватизація в Україні?
16. Які сучасні особливості приватизаційних процесів в Україні?
17. Які структурні деформації економіки України відбулися останнім часом?
18. Які основні завдання перебудови економіки на сучасний технологічний та ресурсній базі?
19. Які проблеми розвитку інвестиційної сфери вітчизняної економіки?
20. Які основні завдання активної інвестиційної політики?
21. Як взаємопов'язані категорії «інновація», «новація», «нововведення»?
22. Розкрийте сутність інноваційного процесу в Україні.
23. Дайте характеристику процесу управління інноваціями в Україні.
24. В чому полягає стратегія інноваційного розвитку України?
25. Які є способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів та методи державної підтримки інноваційної діяльності?
26. Які системні перешкоди стоять на шляху формування інноваційної моделі розвитку України?
27. Які ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності?
28. Яка об'єктивна необхідність регулювання економіки України?
29. Які є типи урядового регулювання економіки?
30. Які є моделі урядового регулювання?
31. Цілі та засоби урядового регулювання економіки України?
32. Методи урядового впливу на економіку України.

33. Напрями та межі урядового впливу на економіку України.
34. Наслідки соціальної політики уряду.
35. Які етапи трансформації грошово-кредитної та фінансової системи України.
36. Особливості інфляційного процесу в Україні. Особливості проведення грошової реформи в Україні.
37. Національний банк України – центральний банк держави. Принципи функціонування, функції та операції НБУ.
38. Становлення, розвиток та функціонування комерційних банків в Україні.
39. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ в Україні. Державне регулювання діяльності фінансових посередників.
40. Зміни характеру трудової міграції в сучасних умовах. Причини, обсяги та особливості сучасних міжнародних переміщень робочої сили.
41. Глобалізація як закономірний процес світогосподарського розвитку.
42. Підходи до визначення до визначення хронологічних меж глобалізації.
43. Сутність, ознаки та рівні глобалізації.
44. Суперечності глобалізації та її моделі.
45. Міжнародне регулювання міграційних процесів. Міграційна політика в країнах ЄС та світу.
46. Основні види і форми міжнародної міграції робочої сили.
47. Основні світові ринки і експортери робочої сили. Міжнародні центри тяжіння робочої сили.
48. Міграційна ситуація в Україні: основні характеристики та особливості.
49. Методи та рівні державного регулювання міграції робочої сили.
50. Соціально-економічні наслідки міграції робочої сили для країни та регіонів.
51. Хвилі та види робочої сили України.
51. Участь України в міждержавному обміні робочою силою.
52. Співробітництво МВФ з Україною.
53. Європейський банк реконструкції та розвитку. Пріоритети діяльності ЄБРР в Україні.
54. Транснаціоналізація та глобалізація українського бізнесу.
55. Структура зовнішньої торгівлі України і проблема її від'ємного сальдо.
56. Основні завдання стратегії підвищення конкурентоспроможності України в умовах глобалізації.
57. Інституційна база та основні напрямки взаємовідносин Україна-Євросоюз.
58. Транскордонне та міжрегіональне співробітництво України та країн, з якими вона межує. Транспортні коридори України.
59. Транснаціоналізація та глобалізація українського бізнесу.
60. Структура зовнішньої торгівлі України і проблема її від'ємного сальдо.

61. Основні завдання стратегії підвищення конкурентоспроможності України в умовах глобалізації.

Правила курсу та політика академічної доброчесності

Запізнення на лекцію не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до заняття курсанта (студента), що порушує дисципліну або запізнюється. Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтеся дисципліни під час освітнього процесу. Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, практичні). Політика виправдання через відсутність: виправдовувати відсутності або запізнення тільки в разі невідкладної медичної допомоги, виснажливої хвороби, сімейної ситуації або участі в санкціонованих заходах Академії. Мені потрібна документація або альтернативна форма перевірки. Слухач має виправдати відсутність. Я буду вважати, що пропуск є без поважної причини, доки не буде представлено доказ зворотного. Визначення «виправдано» виноситься на розсуд викладача.

Заборонено здавати індивідуальні роботи із запізненням. Ви несете відповідальність за те, щоб ваша робота була завершена і готова здатися до кінця заняття в день її виконання.

Прослуховуючи цей курс, Ви погоджуєтесь дотримуватися положень принципів академічної доброчесності й усвідомлюєте усю відповідальність за плагіат (привласнення авторства на чужий твір, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора). Плагіат особливо огидний і призведе до негайної негативної оцінки дисципліни. Для кращого розуміння, що є плагіатом рекомендую ознайомитися з матеріалом http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Methodichka-plagiat.pdf

Під час екзамену не повинно бути жодних розмов або спілкування. Будь-яка розмова або користування електронним пристроєм буде інтерпретуватися як шахрайство і призведе до незадовільної оцінки за екзамен чи тест. Обмін інформацією з іншими особами в аудиторії під час тестування або екзамену, є академічною нечесністю, і всі залучені сторони будуть покарані. Хоча робота в групах над відповідними документами або домашніми завданнями не заборонена, робота, яку виконує слухач, повинна бути продуктом цього слухача і демонструвати його унікальний внесок. Видавати чужу роботу за свою – форма академічної недоброчесності.

Аудиторний етикет: під час занять зовнішній світ перестає існувати. Використання мобільних телефонів або інших пристроїв зв'язку під час лекції категорично забороняється, адже є проявом неповаги до викладача і аудиторії. А це означає, що після початку заняття мобільні телефони та інші гаджети мають бути вимкнені. Недотримання цієї політики може бути основою для зниження вашої оцінки. Виключенням є випадки звернення до ноутбуків та планшетів для заміток й користування ними припустиме лише під час семінарських занять за

вказівкою чи дозволом викладача. Якщо ви не хочете бути в аудиторії, залишайтеся в казармі чи вдома, якщо ви приходите, я очікую вашої повної уваги та максимальної включеності у навчання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

підручники та навчально-методичні посібники

- 1) Бочан І.О. Основи економічної теорії: інституціональний підхід: навч. посіб. Київ, Знання, 2012. 211 с.
- 2) Економічна теорія: Політекономія: підручник /за ред. В.Д.Базилевича. 9-те вид., доповн. Київ, Знання, 2014. 710 с.
- 3) Економіка України в умовах глобалізації: підручник / [Т.Є. Воронкова, М.П. Денисенко, В.В. Лойко, М.І. Скрипник та ін.]. Київ, ДКС центр, 2015. 302 с.
- 4) Мочерний С.В. Економічна теорія: підручник. Київ, Академія, 2008. 303 с.
- 5) Мочерний С.В. Основи економічної теорії. Київ, Академія, 2009 453 с.
- 6) Мочерний С.В. Основи економічних знань. Київ, Академія, 2000. 310 с.
- 7) Основи економічної теорії: навч. посіб.; за ред. Ю.Г. Козака, С.С. Шаповал. Київ, Центр учбової літератури, 2012. 264 с.
- 8) Основи ринкової економіки: підручник; за заг.ред. В.В. Кулішова. Київ, Кондор, 2012. 310 с.
- 9) Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. Київ, Ліра-К, 2016. 432 с.
- 10) Чепінога В.Г. Економічна теорія: підручник. Київ, Юрінком Інтер, 2011. 656 с.
- 11) Федоренко В.Г., Руженський М.М., Палиця С.В., Пінчук Ю.Б. Основи економічної теорії: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. і доповн. Київ, Алерта, 2012. 312 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 1) www.ac-rada.gov.ua Офіційний сайт Рахункової палати України
- 2) www.customs.gov.ua Офіційний сайт Державної митної служби
- 3) www.kmu.gov.ua Офіційний сайт Кабінету Міністрів України
- 4) www.mfu.gov.ua Офіційний сайт Міністерства фінансів України
- 5) www.nbu.gov.ua Офіційний сайт Національного банку України
- 6) www.ac-rada.gov.ua Офіційний сайт Верховної Ради України
- 7) www.sta.gov.ua Офіційний сайт Державної податкової адміністрації
- 8) www.stat.gov.ua Офіційний сайт Державного комітету статистики України
- 9) www.treasury.gov.ua Офіційний сайт Державного казначейства України
- 10) www.economicus.ru – економічний портал, головна мета якого, – надання якісної інформації по найширшому спектру економічних дисциплін.